

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:	
mieściennie 2 krony; — za dwumiesięczną do domu	dopłaca się 60 halery;
na prowincji:	
z jednorazową przesyłką:	z dwumiesięczną przesyłką
rocznie 30 K — h	rocznie 36 K — h
kwartalnie 7, 50	kwartalnie 9
mieściennie 2, 50	mieściennie 3
W Niemczech miesiennie 3 M. 50 fen	
W innych krajach miesiennie 4 Fr.	

Redakcja nie odpowiada.

Adres: „Dziennik Polski” — Lwów, plac Mariński 17.
Telefon Nr. 171.

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia.

Za jeden wiersz petitiowy albo jedno miejsce 20 halery
Za jeden wiersz petitiowy w rubryce *Nadzwyczajne* 40 halery
Odrobne ogłoszenia po 3 halery za słowo. Najmniejsza ogłoszenie 30 halery.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitiowy 80 halery.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: na prowincji:
poranny 3 halery poranny 5 halery
wieczorny 8 halery wieczorny 10 halery

Wiec Polek.

Lwów 2 grudnia.

Program akcji na polu ekonomicznym

Jednym z najważniejszych referatów na wczorajszym wiecu Polek był referat pani Ferdynandowej Obtułowiczowej, która nakreśliła program akcji, jakiej Polki powinny chwycić się, aby wyprzeć z kraju naszego towaru pruskie i nie posyłać za nie pieniędzy naszym do Prus. Referat ten brzmiał, jak następuje:

Stoi mi w obecnej chwili przed oczyma karta tytułowa, nie pomnę jakiego dzieła, wykonana przez Piotra Stachewicza. Przedstawia ona zwykłą kartę geograficzną dawnych ziem polskich, rozdarta gwałtownie na trzy części. Wiatr czasu brzęczy tych części coraz dalej od siebie odsuwał, coraz większy przedział dala się uczuwać między rodakami, coraz częściej dawało się słyszeć: „Ci z Galicji, owi z Królestwa, tamci z Księstwa” i tak powoli omal nie staliśmy się dla siebie obcy. Aż o to stał się cud, a sprawiły go lzy matek i jęki dzieci polskie. Zadrżały w nas serca, a echo bólu odbiło się w każdym sercu, solidarnie wyciągnęliśmy ręce z pomocą dorazną, składki płynęły, poważni ludzie, nawet małe dzieci, wszyscy popiepsiżyli z ofiarnym groszem na rzecz ofiar wrześnieńskich.

Mocą faktu ustatć to musi wkrótce. Inne potrzeby nasze, znowu głodne dzieci, odsuną fakt wrześnieński do historii, nam pozostanie wspomnienie spełnionego obowiązku, z poczucia braterstwa narodu.

Życie popłynęło dalszą drogą, od nas jednak zależy, abyśmy drogę tę wytknęli do jednego celu, celu odrodzenia się na każdym polu. Przede wszystkim nie będą mogli w imię kultury lekceważyć narodu, który potrafi się bronić, naucza się, że postępowaniem swem wobec Polaków zasługują na pogardę, że z nami, jako z narodem, liczyć się muszą, nie ośmiela się nas obrażać i wysłać do Monako.

Abymy do tego, potrzeba utrwalić obecny zapał; niech ciemniejszy wieść, że za ich ofiarami stoi naród cały, silny karnością i wytrwałością. Wytrwałości i karności, dwie cnoty tak nam potrzebne, a tak nam brakujące, musimy w sobie wyrobić, niemi jedynie możemy pokazać siłę i samowiedzę narodu.

Prusy silne są bogactwem swych obywateli, nie zasiliłyby dalej ich kieszeni kosztem naszego kraju, nie rozwijamy im fabryk, wspomagając wyroby wrogów naszych. Hakata wyznacza Polaków z ziemi, my nie wspomagamy ich w tem, dając nasze pieniądze. Trzeba przytoczyć całe stopy sprawozdań celnych, ile Galicja sprowadza rocznie z Prus towarów, ile naszych pieniędzy żywi wrogów naszych, z uszczęśliwieniem miejscowego robotnika.

Pozwolę sobie przytoczyć kilka szczegółów: Zaczęć od robót kobiecych. Roboty zaczęte płyną stosi do kraju naszego na wstyd Polkom, nie umiemy, czy za leniwymi, aby same coś zacząć i skończyć mogły. Nie wspominam tu, jak na tem cierpi nasz gust, nasz smak narodowy, bo te rzeczy rysują rysownicy pruscy, a nasi artyści nie mają pola do pracy i nawet nikt ich o te rzeczy nie pyta. Jakżeż można więc chcieć, aby styl polski się rozwijał.

Mówia w ostatnich czasach o stworzeniu stylu polskiego w ubraniach. Skąd czerpać wzory do tego, kiedy Berlin i Lipsk zarzucają nas tygodnikami mody — ułatwiają prenumeratę niesłychaną taniością, podczas gdy nasze pisma ledwie istnieją, a posilkują się gotowem obdłkami rycin, uzupełniając je tekstem polskim.

Nawet ruchliwa Warszawa nie mogła dotąd zdobyć się na samodzielność, tylko czerpieć z berlińskiego *Bazaru*. A są przecież u nas artyści takiej miary, jak np. Rejchan, który w Paryżu, tem środowisku mody, bardzo był poszukiwany.

Konfekcje damskie dla tanioci masami rzucają z Prus do Galicji, a u nas robotnik z braku roboty nie kształci się; używa się go przeważnie tylko do poprawek. Materje na suknie, płótna, bielizna skłowa, bywają również sprowadzane z Berlina i Wrocławia. Są to rzeczy tańsze i lepsze od naszych, ale czy przy poparciu przemysłu naszego nie doszlibyśmy i my do doskonałości?

Za zabawki dla dzieci naszych płyną tysiące do Berlina, gdzie budują je nie wspólnie gmachy, utrwalają państwo i znajduje się z tego jeszcze grosz na trzcinie dla dziecka polskiego, które chce mówić „Ojciec nasz” i „Bądź pozdrowiona” w ojczystym języku. Tymczasem ubogi nasz przemysł w Jaworowie kuleje, zabawki są drogie, stosunkowo brzydkie, nie podobają się matkom i dzieciom, a zapominamy, że sprowadzając zbytkowne zabawki, uczymy je niepotrzebnego zbytku. Nawet książki gwiazdkowe dla tanioci często ozdabiane bywają ilustracjami z książek polskich. Dalej idą tak zwane rzeczy galanterijne, szpilki, igły itd. Jak temu zaradzić, jak zatrzymać ten grosz w kraju tak biednym, jak nasz, nad tem trzeba się poważnie zastanowić. Czekaj na ogrom pracy — a pracy tej mamy tak wiele, że aż ręce opadają, od której zacząć, która pilniejsza, trzeba skupiać ludzi dobrej woli, aby się nie rozpraszali, tylko w zwartym szeregu szli ciałem do celu odrodzenia naszej ojczyzny. Potrzeba nam zrzucić jarzmo niewolnictwa — udawania się o nasze pierwsze potrzeby do wrogów, którzy za nasze pieniądze ciężko zapracowane odpłacają pogardą i lekceważeniem. Powinniśmy się starać o zakładanie fabryk, popierać już istniejące. Nie od razu Kraków zbudowano. Przypatrzmy się kilku lekarzom, którzy bez rozgłosu założyli fabrykę opratrunków lekarskich, waty itp. pod nazwą „Tlen”, przez co kilkanaście tysięcy, a może kilkadziesiąt tysięcy pozostało w kraju.

Zwróćmy się do nich, aby w dobrze zrozumianym interesie kraju, przestali wysyłać chorych do pruskich badań, niech sprawią, aby nasze miejsca kąpielowe nie odstraszały ludzi brakiem wygod i porządków, a przedewszystkiem wygórowaną ceną.

Odwolujemy się do patriotyzmu kupców naszych, aby w poczuciu solidarności narodowej przestali się zaopatrywać w towary pruskie. Musimy im dać czas, do nawiązania innych stosunków, bo naszym celem, nie jest choć zrujnowania kupców — ale po upływie tego czasu, opornego i złego patriotę zaczniemy wytrwale bojkotować. Przestańmy prenumerować *Moden-welty*, *Bazary* itp., a pewnie dobry smak na tem nie ucierpi, a kto wie, czy potrzeba nie stworzy u nas naszego własnego pisma i da pracę artystom, której nie mają tak wiele.

Najbliższym jednak zadaniem jest wytrwałość w powyższych postanowieniach, bez tego cały zapał będzie słomianym ogniem, pamiętajmy, że oni są silni swoim wychowaniem, bezwzględna wiara w swoje kulturowe posłannictwo, żelazną mają wytrwałość. Oni potrafią przeciekać nasz zapał, bo wiedzą, że jak nie czas, to sami go zgasią — zadajemy im klam swoim postępowaniem, postawmy sobie za zadanie wytrwać, aby podnieść stan ekonomiczny naszego kraju. Jest to nasz obowiązek, a życiem nie zapala, ale obowiązkiem kierować powinien.

Do czynu i pracy wzywamy was bracia i siostry, niech wam w tej pracy pomaga gorąca miłość Ojczyzny, niech męczeństwo tych,

którzy krew, mienie i życie dla niej poświęcili, zachęci nas do tego, abyśmy obowiązali swój, jako Polacy dobrze wypielili.

Musimy się polaczyć nie w towarzystwo, ale w związek tak silny, abyśmy się mogli wspierać wzajemnie. Przystąpmy czy to do towarzystw już istniejących, czy też załóżmy nowe, nie polegające na kwotach pieniężnych, tylko na liczbie członków. Do pracy tej powinniśmy dążyć wspólnymi siłami!

Towarzystwo oszczędności kobiet.

Jak już donieśliśmy, na wczorajszym wiecu Polek p. Józefowa Gostyńska wygłosiła referat „o działalności Towarzystwa oszczędności kobiet”. Referat ten bardzo zajmujący, powtarzamy w obszernym streszczeniu.

Cały naród we wszystkich zaborach — rzekła pani Gostyńska — krzątał się począł, by Bankowi ziemskiemu składkami narodowem ułatwić istnienie. We Lwowie założyły w tym celu kobiety „Towarzystwo oszczędności”, które z drobnych wkładów członków było w możności podpisania 17 akcji i w ciężkiej chwili, kiedy Prusacy sztychli z naszej ubogiej ofiarności i mieli cofnąć koncesję dla banku, nasza drobna suma przeżyła szale, bo zaokrągliła żądany do założenia banku milion.

Organizacja towarzystwa oszczędności opierała się na dziesiętnościach, które zgromadziły obok siebie w kraju tysiące członków placących po 10 ct. miesięcznie i w ten sposób kapitał towarzystwa wzrastał ciągle i umożliwiał wypłacanie podpisanych akcji.

Gdy towarzystwo ukończyło zakres swych czynności, na rzecz banku ziemskiego w Poznaniu, przyszła klęska głodowa w Galicji, towarzystwo więc w tę stronę skierowało całą działalność swoją. Z niezwykłym powodzeniem pracowały nasze panie. Zakupywałyśmy zboże dla głodnych, dawały pieniądze za pomocą, wykupywałyśmy zastawione u lichwiarzy bydło, spłacały cisańce długów poszczególnych włościan, a ofiarności była tak wielka, że bazar urządzony z robót kobiecych, który zasylił niewiasty ze wszystkich zaborów, przyniósł w trzech dniach 6.000 złr.

Towarzystwo oszczędności nie jest związane jednym wyłącznie celem, gdziebyż naród służył potrzebom, tam jesteśmy gotowe biec i dołożyć wszelkiego starania. Gdy w r. 1886 w Niemczech poczęto uważać żywoł polski za niebezpieczny i rzucano sto milionów marek na wywłaszczenie ziemskich posiadaczy polskich z ich ojczyzny — w obronie przastarych siedzących w kraju ziemskich włościan, przy użyciu zbytu zadłużonych włości i mniejszych gruntów Polakom dla Polaków, aby się nie kurczyła Ojczyzna przechodząc w ręce wroga, aby ziemia nasi nie nabyli złego sąsiada.

Referentka podniosła dalej, że pracę na niwie ojczyzny należy protestować przeciw krzywdzie, jaka się dzieje narodowi podbitemu, ale zachowującemu wszędzie pod każdym zaborem żywotność, wspólność i tradycję. Szeregiem doskonałych odczytów historycznych, wypowiedzianych przez najświetlejszych mężów naszych, Towarzystwo nasze wyprzedziło o lata całe rosyjskie uniwersytety dzisiejsze.

Publiczność uczęszczała na nie tłumnie, nie żałując grosza, z których rósł nasz majątek. Mogłyśmy przyczynić się do składek na kresach i do pomników naszych poetów, mogłyśmy zapomóc stowarzyszenia robotnic i stowarzyszenia straży ogniowych w kilku gminach. Dziś Towarzystwo posiada majątek 12.000 marek w liściach banku ziemskiego, a z tego dywidend jesteśmy w możności dać 500 marek dla męczenników dzieci, którym za miłość wiary i je-

zyka ojczystego wydarło rodziców, które wyrwano z przyrodzonych warunków wychowania za jedną tylko winę, że w dzisiejszym pokoleniu niewolników żyje ta sama miłość Ojczyzny, która naszych bohaterów czoła wieńczyła.

Przedstawiając działalność towarzystwa, referentka zwróciła się do wiecu z gorącą prośbą, aby członkowie jego zechcieli wszyscy przystąpić do Towarzystwa oszczędności. Wielką liczbą członków wzmocniemy się wszyscy wzajemnie i stworzymy pogotowie tem potrzebniejsze, że Niemiec skierowawszy przesładowania ku dzieciom, nie zaniecha zwrócić je do każdej sposobności, gdzie będzie tuszył sobie, że zdmuchnął potrafi płomień miłości, gorący w duszy Polaka.

Mam nadzieję, rzekła dalej pani Gostyńska, że w sercach pań obudzi się poczucie szlachetnej solidarności, że rozumując grozę położenia, nie będziecie stały bezzwrotnie i czekały na ratunek z marzeń utkany.

Do czynu moje panie — przez oszczędność rozumną i uczciwą, przez panowanie nad własnym egoizmem, przez gorące serca dla Ojczyzny, przez honor narodowy, który raz jeszcze udowodni Niemcom, iż polska kobieta pozostanie krzewicielką idei narodowej i z każdej krzywdy od zaboborów doznanej, wydobędzie okrzyk: „Jeszcze nie zginęła!”

Huczynnymi oklaskami podziękowały zgromadzone panie prelegentce za jej piękny referat.

Memoriał Rusinów.

III.

Wszystkie te gwałty — powiada w dalszym ciągu memoriał — usiłują Polacy usprawiedliwić ówczesnym duchem czasu. Ale coż czynili oni od r. 1772? Polak, jak dawniej tak i teraz, nie zna interesów kraju, tylko interes własny, jak dawniej wzbogaca się zabieraniem włościańskich gruntów, a każda ochrona chłopów przez rząd, spotykała się z oporem. Tylko z trudnością udało się rządowi prorszować tworzenie szkół po wsiach (!!) I dlatego też bezowocnie zostały wszelkie usiłowania, szczególniej od r. 1830, wciągnięcia ludu do powstania!

Ustanie polskiego wladztwa z tem większą radością powitali Rusini. Pod łagodnym rządami Austrii dokonano się równoprawienie greckiego duchowieństwa z klerem rzymsko-katolickim, ruscy księża otrzymują odpowiednie stanowiska wykształcenie, poprawiło się ich materialne i moralne stanowisko. Za to wszystko, ruska ludność wywdzięcza się wiernością i miłością dla cesarza i austriackiego rządu, poczućmiem obywatelskiem i spokojem. Kler ruski w właściwym pojęciu apostołskiej swej misji, służy powierzonemu sobie gminom, jako wzór wieropoddanych uczuć czynem i słowem.

Całe włościanstwo Galicji, bez różnicy narodowości, przywiązani do swej mowy i swego obrządku Rusini wszelkich stanów, prawie całe mieszczaństwo, przejęci są głęboką wdzięcznością z powodu przyznanych wolności konstytucyjnych. Wszyscy oni w dą swój cel w tem, ażeby stać się ogólnie w organizmie polskiej Austrii, pod egidą ustaw konstytucyjnych i wspólnej dynastji. W przejściowej dobie, w której stary porządek leży w gruzach, a nowy jeszcze nie jest ustalony, starają się utrzymać spokój i porządek, nie dopuścić anarchji i samowoli prawu przeciwniej i czekać na spełnienie konstytucyjnych swobód.

Tylko polska partja przewrotu (*Umweltsungspartei*) stara się ru-

spowodowany nowymi zdobyczami wyzyskać w celach rewolucyjnych i uskutecznić zamiary zabójcze w r. 1846. Stronnictwo to występuje wrogo zarówno przeciw austriackiej monarchji, jak wobec życzeń całej ludności Galicji. Zamiar ten jest zupełnie jawny, przyjął się do niego w adresach i publicznych pismach.

Rozwijają oni szaloną agitację, ażeby w Galicji przygotować powstanie, mające na celu utworzenie niezawisłej Polski. Ażeby dopiąć celu, utrzymuje to stronnictwo cały kraj we wznieceniu, stara się wywołać rogorogorzenie przeciw austriackiemu rządowi i jego organom. Wie ono doskonale, że ono to wywołało krwawą scenę z roku 1846 (!!) i że ono wyłącznie odpowiada za krwawą ofiarę tego roku (!!) — pomimo tego w zbrodniczym zamiarze, rozszerza o tych faktach zbrodnicze kłamstwa z uporczywością, właściwą tylko zakamieniałym zbrodniarzom, którzy w swem moralnem zdziczeniu umieją się wyprzeć spełnionej zbrodni (!!)

Kto nie pochwalil, lub nie dzielil zapatrywani i dazeni tego stronnictwa, stal sie ofiara najpodlejszych oszczersztw, robiono go wspolnikiem wlosciańskiej kontrewolucji, jakkolwiek wloscianin, tylko ze strachu przed polskim rza-dem i w wykonaniu koniecznej obrony, gwalt odpieral gwalt (!!). Jego cesarska most przebaczył winnym, którzy swej dzikosci dali sie uniesc (t. z. chłopom) — ale ta partja nie przebacza nawet tym, którzy są bez żadnej winy. Owoce wolności, zebrane przez wielokrotnych wiedeńskich braci, a przez cesarza uznane, stronnictwo to uważa za swoją zdobycz i za-sługę. Przybiera mienię zwycięzcy i zdobywcy i z obejściem wszelkiego prawa, narzuca się na sądzego, niewinnym potępia i proskrybuje urzadników, którzy w natrudniejszych okolicznosciach dali dowody niezachwianej wiernosci dla państwa i cesarza. Wogóle urzeczni, którzy wy-różniają się swą wierna i gorliwa służba i kładą granice stronnictwu przewrotu, są celem wściekłych napasci i najpodlejszych oszczersztw ze strony polskiej partji przewrotu.

W sprawie uniwersytetów słowiańskich.

(Telegram „Dziennika Polskiego“).

Praga 2 grudnia.

W „Narodnim domu” odbyła się wczoraj wielka manifestacja czeska w sprawie uniwersytetu słowiańskiego w Lublanie i ruskiego we Lwowie. W zgromadzeniu brało udział przeszło 2000 osób, a między innymi przybyli na nie posłowie czeszy do rady państwa: Herold, Horcizka, Greg, Pantucek, Fiedler i Karbus, posłowie do sejmu czeskiego: Engel, Podlipny, Anyz, Dworak; polowie południowo-słowiańscy: Ploj, Zitnik, Gabrsek, Ferri i posłowie ruscy: Bazyl Jaworski, Korol, Pihuljak.

P. Herold w pełnej zapalu mowie uzasadniał konieczność utworzenia w Lublanie uniwersytetu południowo-słowiańskiego, którego stany krajnie domagały się już na początku zeszłego stulecia. Wskazywał na naukowe warunki, jak biblioteki odpowiednio i konieczne zakłady naukowe, Lublana już posiada. Żądanie utworzenia uniwersytetu słowiańskiego jest tem bardziej uzasadnione, a nawet konieczne w interesie Austrii, że jedynie kulturalnie silne ludy: słowiański i chorwacki mogą ochronić pobrżeże Adriatyku od napadu Włochów i Niemców.

P. Ploj podziękował p. Heroldowi za jego

(23)

T. JAROSZYŃSKI

CHIMERA.

Powieść z życia artystów.

— Jednak ja muszę się ubrać, muszę mieć frak.

Postanawia bądź co bądź zobaczyć się z Mironem. Niechże on coś poradzi, ma może kredyt? Poza tem czuje potrzebę wygadania się, milczenie, samotność, stają mu się nieznośne. Ale gdzie go znaleźć? Wczorajem u George'a. Do wczoraja daleko... Nie może dosiedzieć na miejscu. Pogadaj z kimkolwiek, o czemkolwiek! Zrywa się i prawie biegnie na rue de Rennes, może złapie Boneckiego.

Nie zastał go jednak w pracowni. Przyjął go we drzwiach francuz, słynny rzeźbiarz Lefebvre. Piękny mężczyzna, z długą jasną brodą, przyjął go we drzwiach, gdyż miał modela.

— Bonecki? — mówił — oho, dziś go pan pewnie nie znajdzie, hula od kilku dni... dobrze hula — dodał ze śmiechem.

Pozostało mu już tylko doczekać się cierpliwie godziny obładowej, aby pochwycić Mirona, nadciągającego do garkuchni. Jakoż rzeczywiście już o piątą znalazł się na ulicy Git-le-Coeur. Jak żółw na warcie trzymał się około szynku George'a, chodząc po trotuarze tam i z powrotem, kiedy chwycił go ktoś silnie za ramię. Obejrzał się — poznał Boneckiego.

— Chodź ze mną na litr wina do George'a.

— Nie mam pieniędzy.

— Głupis, ja płacę — odparł tamten impetycznie.

— No, kiedy tak, to idę.

George przywitał ich serdecznie, do Witold-

da poprostu wystąpił z pretensją, że go nie odwiedza.

— Miron tu u mnie jada, kanalia, na kredyt — mówił — ale to nie przepadnie, ja w niego wierzę. On daleko zajędzie — ma szelma zdolności i umie z ludźmi żyć. Nie dziś, to jutro...

Bonecki, śmiejąc się szeroko i rozdzielając swoim zwyczajem klapy na prawo i na lewo między znajomych, a miał tu ich sporo i ze wszystkimi był na ty, kazał podać wina. Zasiadł przy stoliku i pił cierpkie, kwaśne, ordynarne wino czerwone za 80 centymów litr. Dobrze to może przy jedzeniu, ale Witoldowi, który był głodny, nie bardzo szło ono do gardła. A głodny był okropnie, od rana nie jadł, teraz więc na widok mięs, jarzyn, salat, spotypanych przez sąsiadów, uczuł poprostu przypływ sily do ust. Obrzydliwosc, slyna mu idzie jak psu, któremu położono smaczny kęs na nosie i długo nie zawolano: piff! Zjada mu się, że pochłoniąłby całe ewierci mięsa, ca! bochenki tego długiego metrowego chleba.

— Cóż to, obiadu nie jesz? — spytał Boneckiego.

— Ha, ha, ha, nie mam jeszcze apetytu. Szkoda pieniędzy na zarcie, wolę pić.

— Ja bo, przyszanam się, głodny jestem i nie znoszę wina bez jedzenia.

— Tak mi gadaj, hu, hu, hu!

Kazał podać sera i chleba. Wyborny ser francuski i chleb ten zaspokoily pierwsze, najdotkliwsze uczucie głodu, za to wino na czczy organizm zaczęło działać ze zdwojoną sily. Po drugiej szklance uczuł mocne podniecenie, jakiś gwałtowny przypływ energii, jakiś nieprzepartą potrzebę wywnętrzenia się, szczeroci, rozlewności uczuć, chęć szerokiego rozgadania się.

— Hej, hej... świat przed nami! — wołał.

— Nieraz myślę sobie, wszystko diabla warte: Sztuka, miłość, przyjaźń, przywiązanie,

życie samo... Ale, kiedy się człowiek natknie na serdecznego chłopca, kiedy się wygada od duszy, wyzali, co go ścierbi, co gniewa, co dolega — rażniej się robi i weselej i różniej. Co tam, kopie los nogami, bo kopie, drze za łeb i poniewiera, jak zla macocha — ale psia-kość nie dam się... Polak twarzą bestja jest. Daj pyska.

— Daj pyccha, zielona malpo — wołał Bonecki — i wzięli się w objęcia.

Wszedł na to Miron, stanął na środku izby, ujął się pod boki i śmiał się szyderczo:

— A ci już sobie dogodził.

Ale Witolda nie zraziło urągliwe zachowanie się kolegi, owszem wolę serdecznie:

— Siadaj z nami. Nie róbże ze siebie zimnokrwistego płaza, skoro takim nie jesteś. Poza, kochanie, poza — znamy się na tem. Masz serce, boś artysta... Siadaj.

Jakoż Miron przysiadł się do nich i istotnie pod wpływem ciepłej atmosfery i on zapalać się zaczął, zapominał o roli sztywnego dżentelmena, która sobie narzucił, a która mu czasem bajeżnie ciążyła. Pił kiepskie wino, nie grymasił, nie krzywił się i wpał w najlepszy humor, rozgadał się, rozkochał na dobre, stał się niezmiernie czuły i serdeczny.

Przedewszystkiem nawiązał Witoldowi, za piramidalnie idiotyczne załatwienie sprawy w hotelu.

— A mówiła mi „propieterka”, mówiła. No, trzeba być szczerzym idealistą, że nie powiem inaczej, ażeby się pozwolić tak głupio wysadzić z własnego mieszkania. Człowieku, kiedy ty się rozum nauczysz! Kiedyś się dowiedział, myślałem, że trzaskie ze złości. Uniósł się ambicją! A, psiakość słoniowa, a tożby babie naurzał, jak psu w koryto, za wglądanie w cudze sprawy. Co ją to obchodzi, co ty jadasz? Zresztą mówilem ci: zachowuj pozory...

— Bł, ależ nie płaciłem za komorne, to ją przedewszystkiem obchodzić musiało.

— O, święta naiwność! Nie, nie wytrzymam. George — wołał — George, podaj tu litr wina, niechże mu się we łbie rozjśni.

Przyniesiono nową butelkę.

— Ciebie przedewszystkiem obchodzić powinno, gdzie będziesz mieszkał.

— Hu, hu, hu! — śmiał się Bonecki — to tak, jak ja... ja też nie mam mieszkania i nie mnie nie obchodzi...

— Gdzież spieszysz? — spytał obydwa.

— W pracowni u tego wariata Lefebvre'a.

— Ależ on już wrócił, byłem tam, wtrącił Witold.

— Hu, hu, hu! a co mnie to obchodzi:

— Dobryś!

— A bo nie! Jeżeli mu się nie podoba, to niech sobie innej budy szuka. Mnie tam dobrze.

— I to racja — zauważył Miron. Zwrócił się do Witolda z zapytaniem, co myśli ze sobą począć?

Witold wzruszył ramionami.

— Pójdzcie ze mną. Zabieram go ze sobą na „szlakamrata” — rostrzygnął kwestję Bonecki.

— Lefebvre będzie wściekle uradowany! — śmiał się Miron.

— Hu, hu, hu! a co mnie to obchodzi.

Pili dalej czerwone wino. Witold otrząsał się, dostawał poprostu gorzej skórki na ciele po każdym łyku... ale temperatura się podnosiła.

Włóczyli się jeszcze długo we trzech po winiarniach, kawiarniach, szynkach ostatniego rzędu. Około północy jedli w „brasserie” szynkę z kapustą, pił piwo, mnóstwo kawy i znowu wino czerwone. Bonecki zupełnie pijany, zachowywał się w sposób nadzwyczaj hałaśliwy, przyczyniając tem towarzyszom niemałego klo-

potu. Lubil się opisywać siłą, a miał istotnie niepoślednią. Chwytał naprzykład dorokę za tylną koła i rozparł się nogami tak potężnie, że koń nie mógł na razie ruszyć z miejsca. Bawilo go niezmiernie żdziwienie woźnicy. Ale kiedy podniecone batem zwierzę mo niej sarpnęło, Bonecki, szarpnięciem tem pociągnięty, padł na bruk twarzą i rozbił sobie nos. Nie zrażało to jednak do dalszych popisów, a kiedy w obawie ażeby podobne próby nie pociągnęły za sobą poważniejszego szwanku, powstrzymywali go z całej sily od tych dowiadzeń.

Miewał też i inne pomysły, nie zawsze zgodne z przepisami o spokoju publicznym, stąd częsta zajścia jego ze stróżami. Wprawdzie jako były żołnierz francuski, odbył bowiem służbę wojskową w marynarce, umiał się z nimi porozumieć i z zajęć tych, przyznać trzeba, wychodził szczęśliwie, w każdym razie awanturniczość jego doprowadzała do rozpacz towarzyszy, którzy jakkolwiek również mocno podnieceni, zachowali przecież znaczną część świadomości.

Witoldowi ciążyła chęć wygadania się przed Mironem o pani de Rocher. Widział teraz wszystko w kolorach różowych, uczuł skrzydła u ramion, jakieś zachwałstwo ducha, wierzył w siebie, w Mirona, wierzył, że jeżeli malarz do-wie się o jego stosunkach w świecie, pomoże mu wykwipować się, wystrzoi... dostarczy środków... A tu ten pijak zajmuje ich swoją osobą. Wtem Bonecki odsunął się, zaciął w kąt kawiarni i pogryzł w ponurę zadumie. Zmarszczył groźnie czoło, patrzył przed siebie okiem błędnem, jakby przerażonem i mruzczał nosem beładne słowa, snuł jakiś pijacki monolog.

— Już się urządził — zauważył Miron.

Chwalił Boga, odpocznymy trochę.

(Ciąg dal. nast.)

Specjalny
Skład Tryjesteński
Lwów, Sykstuska 2.

Linoleum

Dywany,
Chodaki,
Dywaniki przed
umywalnie 759

Wobec w serdecznych słowach imieniem Słowian, a p. Ferri imieniem Chorwatów.

Następnie przedłożono do uchwały rezolucję, domagającą się utworzenia uniwersytetu w Lublinie.

Obecni na zgromadzeniu: trzech posłowie ruscy, żądali do rezolucji tej dodatkowej enuncjacji o uniwersytecie ruskim we Lwowie. Do datków ten uchwalono, ale uzupełniono go motywami, a mianowicie, iż Czesi żywią do wszystkich narodów słowiańskich równą miłość i życzliwość, aby zarówno kulturalnie się rozwijały.

P. Korol podziękował za tę uchwałę i rzekł: Nie przyszłoby tu po to, żeby podnosić skargi na walki, które toczyłyśmy z naszymi polskimi współmieszkańcami, lecz tylko po to, aby upomnieć się o nasze prawa. Nie chcemy nikomu szkodzić, pragniemy tylko uzyskać to, co się nam należy.

Przemawiali jeszcze pp. Pihuljak i Gabcsek, poczem zabrał głos p. H. rzca i przemawiał imieniem oraskiego „Klubu słowiańskiego”. Rzekł on: Żądanie tworzenia uniwersytetów słowiańskich w Austrii ma wyłącznie znaczenie cywilizacyjne. Uniwersytety niemieckie są rozsądnymi nienawiści rasowej, a ten maż, który radził Niemcom, aby Czechom rozbił głowę pałkami, jest dumą narodu niemieckiego. Sędziowie gnieźni, którzy skazali na więzienie i kajdany ojców i matki polskie, za to, że są patriotami polskimi, a matki za to, że stały w obronie swoich, katowanych przez nauczycieli dzieci, są wychowankami pruskich uniwersytetów.

Cała pruska polityka i administracja przejęta duchem niemieckich uniwersytetów i dla tego koniecznym jest, celem ratowania cywilizacji, stworzyć uniwersytety słowiańskie, jako siedziska prawdziwej nauki, humanitaryzmu i zgody. (Hucne oklaski).

Następnie odczytano 112 telegramów, nadawanych z miast południowo-słowiańskich, z miast czeskich.

KRONIKA.

Lwów 2 grudnia

Stan powietrza. Godzina 12 w południe: Ciężko + 1° R.; pochmurno

Wiedomości diecezjalne. Archidiecezja krakowska. Instytucje kanoniczne otrzymały: ks. Ludwik Knapicki na nowoutworzone probostwo w Izdebniku, ks. Michał Góra na probostwo w Tenczyku, ks. Feliks Mikuszewski na nowoutworzone w Wiśniowie, ks. Kazimierz Rzeszódka na probostwo w Chocholowie.

Odmianę ekspositorio canonicali ks. Franciszek Pietrzykowski, proboszcz w Libiążu.

Przeniesieni: ks. Józef Mamak, ekspozyt w Izdebniku do Harbutowic, ks. Michał Brzeziński z Rajczy do Koszarowy jako administrator, ks. Antoni Kudasik, przeniesiony do Rajczy, ks. dr. Józef Caputa, wik. przy kościele N. M. P. w Krakowie do Makowa, ks. Zygmunt Kulig, wik. przy par. św. Szczepana w Krakowie przeniesiony na posadę wik. przy kościele N. M. P. i zarazem mianowany zastępcą katech przy wyższej szkole realnej, ks. Jan Madej z Nowego Targu przeniesiony do par. św. Szczepana w Krakowie, ks. Jakób Morajko z Makowa do Nowego Targu, ks. Karol Gelata z Tenczyńska do Trzebini, ks. Ludwik Pogudek z Podgórska na kapelana i katechetę do Sierczy, ks. Stanisław Ochalski z Wieliczki do Podgórska; posada jednego wikariusza w Wieliczce nieobsadzona.

Uwolniony ks. Józef Wojciechowski z posady wikarego przy kościele N. M. P. w Krakowie — mianowany opowiadnikiem nowej fundacji i mansjonarzem przy tymże kościele.

Mianowany dziekanem dekanatu Nowogórskiego ks. Stefan Skoczny, proboszcz w Jaworniu w miejscu ks. Borowieckiego, którego na własne prośby z tego urzędu uwolniono.

W pałacu książęco-biskupim w Krakowie odbyła się dnia 20 listopada szósta doroczna konferencja księży dziekanów diecezji krakowskiej pod przewodnictwem ks. kardynała.

Zmarł dnia 16 listopada br. ks. Józef Owsany, były proboszcz diec. Mohylewskiej, rezydent w Krzeszowicach.

Diecezja tarnowska ob. ad. Przeszedł na deficytury z powodu podeszłego wieku i braku zdrowia ks. Paweł Jende, proboszcz w Żeleznikowej.

Mianowania. Wyższy sąd krajowy w Krakowie zamianował auskultantami praktykantów sądowych: Stefana Szczanieckiego, Ernesta Slepowna Truskalskiego i Alfreda Taniewskiego.

Taryfa aptekarska. Wiener Ztg. ogłasza rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie taryfy aptekarskiej na r. 1902.

Ministerstwo kolei żelaznych przedłożyło na rok jeden udzielone właścicielowi dóbr i przesyłki rady powiatowej Władysławowi Głębokiemu w Nowym Sączu, w spółce z właścicielem dóbr Kazimierzem Lipińskim z Sawca i adwokatem dr. Leonem Aderem w Krakowie, zezwolenie dla przeprowadzenia technicznych wstępnych robót celem wybudowania wąsko-torowej kolei lokalnej ze stacji Nowy Sącz przez Podgórze, Ilawce, Jazowsko, Łącko, Zabrzeż i Tyłmanów do Króścienka.

Nowy urząd pocztowy. Z dniem 6 grudnia utworzony będzie w miejscowości Kamienna, powiatu nadwórniańskiego, nowy urząd pocztowy, połączony ze Stanisławowem-Körösmező.

Posiedzenie komitetu wystawy jubileuszowej Towarzystwa Politechnicznego odbędzie się we środę 4 grudnia b. r. o godzinie 7 wieczór, w lokalu tow. politechnicznego. Na porządku dziennym: 1. Uchwalenie regulaminu komitetu; 2. Uchwalenie programu działów B. i C. 3. Budżet wystawy. 4. Sprawozdanie z dotychczasowej czynności komitetu wykonawczego.

Obchody listopadowe. W sobotę uczcila rocznicę powstania listopadowego lwowska „Skoła”, stowarz. katolickiej młodzieży regionalnej. Nastroj panował w przepięknej sali uroczysty, a produkcje muzyczne i chorealne oraz deklamacje, wypadły bez zarzutu.

Wczoraj odbył się znów cały szereg uroczystości listopadowych w różnych stowarzyszeniach. I tak w bezpłatnej czytalni akademickiego koła „Skoły ludowej” przy ul. Łyczakowskiej, o godzinie 5-tej liczne grono młodzieży patriotycznej uczestniczyło w wieczorku, który zajął akademik p. Korol. Produkcje chóru tow. im. Kilińskiego, deklamacje p. Sakowskiego, oraz wspólne odpiewanie pieśni patriotycznych, dopełniły programu.

„Jedność” i „Przyjaźń”, stow. katolickie, w lo-

kalu własnym w rynku, świeży także uroczystości listopadowe przy licznych udziałach swych członków.

Wspaniałe wystąpiła „Gwiazda” lwowska. Wczoraj uroczysty zajął tam p. Gürsching. Po odpiewaniu kilku pieśni przez chór stowarzyszenia, miał p. J. Starkel odczyt o genezie i przebiegu powstania listopadowego. Gdy skończył, zabrzmiała w sali pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła”. Kulminacyjnym punktem wieczoru były deklamacje artysty p. Woleńskiego. Artysta z ogniem i uczuciem, znamionującym go zawsze, wygłosił „Noc listopadową”, „Pobudkę” i „Rzecz w Osmianie”, czem do lez prawie poruszył słuchaczy. Śpiewał także wśród grznotu oklasków p. Ludwig, przy akompaniowaniu p. Z. Szczepańskiego. Na zakończenie członkowie amatorskiego koła „Gwiazdy” odegrali Urbaniego zawsze piękny i do głębi wzruszający „Dramat jednej nocy”. Liczne zebrana publiczność, wśród której było i kilku radnych, obdarzyła amatorów zasłużonymi oklaskami.

Warszawianka. Wypisaliśmy, zapowiedziana na śródomowy koncert Koła literacko-artystycznego, będzie dla wielu osób prawdziwą premię, to też wzbudziła w mieście ogromne zainteresowanie. Ci, którzy ją widzieli w lecie, w czasie gościnnej we Lwowie p. Modrzejewskiej, oczekują znowu kreacji p. Siemaskowej, odmiennej zapewne, niemniej jednak dobrej. Znakomita artystka krakowska przybywa jutro do Lwowa, by bez zwłoki przystąpić z naszą drużyną do pracy, której rezultaty oklaskiwać będziemy we środe.

Bez kwiatów i wieńców! — oto hasło dochodzące nas z grona biorących udział w śródomowym koncercie pań i panów. Podejmujemy je z prawdziwym zadowoleniem, ufając, że życzenie artystów znajdzie u publiczności oddźwięk i że każdy grosz, przeznaczony poprzednio na kwiaty i wieńce dla artystów, w myśl ich życzeń szczerych, zasili fundusz przeznaczony na dzieci wrześniańskie i studentów toruńskich.

Pomnik Ujejskiego we Lwowie. W dniu 8 grudnia, jako uroczystości poświęcenia pomnika Ujejskiego, odbędzie się wieczorem w sali Kasyna miejskiego uroczysty wieczór, a po nim wspólna wieczerza. Komitet budowy obradował wczoraj nad szczegółowym programem. Wezmą w nim udział wybitne siły naszego dramatu i chóru „Lutni”. Na wieczór zapisywać się można w sekretarjacie Kasyna. W wieczór wezmą udział i państwo.

Odparcie fałszu! Otrzymujemy następujące pismo: „Z upoważnienia wydziału filozoficznego uniwersytetu we Lwowie, upraszam Szanowną Redakcję o zamieszczenie następującego wyjaśnienia:

W opisach zajęć, których widownia był uniwersytet lwowski, dnia 19 listopada, podniosły pisma ruskie i polskie, między przyczynami, które spowodowały rozdrażnienie umysłów ruskiej młodzieży także to, że prof. Twardowski, będąc dziekanem w przeszłym roku szkolnym, odebrał na posiedzeniu głos prof. Hruszewskiemu, kiedy tenże przemówił po rusku.

Ponieważ sprawa ta była przedmiotem ścisłej weryfikacji protokołu posiedzenia z dnia 11 lipca r. b. na posiedzeniu z dnia 16 lipca i w protokole z tegoż ostatniego posiedzenia, podany jest stan rzeczy z prawdą zgodnie, więc zamieszczam odpis ustępu protokołu, odnoszącego się do tego zajścia, w dosłownem brzmieniu:

„Prof. Hruszewski zabiera głos i przemawia po rusku. Dziekan przysięga prof. Hruszewskiego dwukrotnie aby przemawiał po polsku. Gdy zaś prof. Hruszewski prosiłby tej zadość nie czyni, dziekan zwraca się do obecnego na posiedzeniu profesora języka i literatury ruskiej dra Studzińskiego, z prośbą, by tenże to, co mówi prof. Hruszewski po rusku, przetłumaczył na język polski, a gdy prof. Studziński zaczyna (po polsku) przemawiać, prof. Hruszewski opuszcza posiedzenie, nie podając powodów swego wyjścia.”

Oto jest faktyczny stan rzeczy. Nieprawdą jest zatem także wiadomość, podana przez *Gazetę narodową*, że prof. Hruszewski wychodząc z posterka nia, trzasnął drzwiami *L. Finkel* t. r. dziekan.”

O wyroku senatu akademickiego we Lwowie donosiliśmy już w sobotę, dziś podajemy nazwiska skazanych: Akademik Kosiewicz, przeniesiony na burzliwym wiecu akademików ruskich z dnia 19 z. m. i akad. Temnicki, jeden ze zwolujących wiec, i referentów wiecowych, wykluczeni z uniwersytetu lwowskiego na zawsze. Wykluczeni posiadają prawo zapisania się na inne uniwersytety austriackie. Akad. Szczurowski, jeden ze zwolujących wiec wykluczony na cztery półroczu. Akad. Paczowski, za odczytanie paszkwilu na profesorów, na wiecu i Buraczynski za udział w zwolowaniu wiecu, wykluczeni są z uniwersytetu lwowskiego na dwa półroczu.

Reglowani studenci nie przyjęli wyroku senatu akademickiego ze względu na to, że wyrok zdefiniowany był w języku polskim, a przeciwko samej relegacji wnoszą rekurs do ministerstwa oświaty.

Żołobne nabożeństwo za spokój dusz bohaterów poległych w walce o niepodległość ojczyzny, urządzone staraniem młodzieży polskiej szkół średnich, odbędzie się dnia 4 bm. w kościele O. Dominikanów o godz. 9 przed południem.

Bracia Terjarze są. Franciszka, posługujący ubogim, będą kwestowali jutro i w dniach następnych w śródmieściu i i dzielnic — oprócz jałmużny w pieniądzech, pożądane są: odzież, bielizna, obuwie, jak również wszelkie resztki i nieużytki domowe.

Herbaciarnia dla ubogich. Komitet tego dobroczynnego towarzystwa, na którego czele stoi p. prezydentowa Michalska, ogłosił sprawozdanie ze swych czynności za ostatni sezon zimowy 1900/901. Przychód w tym okresie wynosił 3459 koron 10 h., rozchód 2461 koron 60 h. Porcyj herbaty z świeżem mlekiem i bułką za 1 centa tylko, wydano 67.533, którąto cyfra sama już świadczy wymownie o żywotności i potrzebie tej herbaciarni. W roku bieżącym, stworzony zostanie także sam zakład w dniu 3 grudnia przy ul. Gródeckiej j. l. 9. Komitet pań, zwraca się w końcu do publiczności z gorącym apelem, by jak dotychczas przez zim już 7 i w roku bieżącym nie zapomniano o marzących biedakach, dla których, kubek gorącej herbaty jest prawdziwym dobrodziejstwem.

Z Banku hipotecznego. Na posiedzeniu rady nadzorczej gal. Banku hipotecznego, które się odbyło w sobotę, została uchwalona wypłata kuponu styczniowego od akcji Banku, płatnego dnia 1 stycznia 1902, po 20 kor. od sztuki. W miejsce zmarłego członka rady nadzorczej, Wilhelma br. Siemienińskiego, wybrany został tymczasowo poseł na sejm i prezes rady nadzorczej krakowskiego Towarzystwa ubezpieczeń p. Józef Mejdziński, w miejsce zaś członka rady nadzorczej p. Samuela Horowitza, wybrany został tymczasowo poseł sejmowy adwokat dr. Natan Löwenstein.

Stanowczy wybór nastąpi na najbliższem walnem zgromadzeniu akcjonariuszów Banku.

Ozy to możliwe? Jedno z pism brukowych donosi, iż dyrekcja męskiego seminarjum nauczycielskiego we Lwowie, zakazała uczniom śpiewać pieśń „Boże coś Polskę”. Doniesieniu temu nie wierzymy i żądamy od dyrekcji seminarjum wyjaśnienia.

Poranek w szkole p. Zagórskiej. W zakładzie wychowawczym żeńskim p. Marji Zagórskiej, odbył się wczoraj w południe, poranek ku czci Mickiewicza. Wypadł, jak wszystkie poranki, urządzone w tym zakładzie e wzorowym, pielęgnującym nasze rocznice narodowe, — a więc doskonale. Na piękny program poranku, złożyły się: Moszkowskiego „Krakowiak”, Nowakowskiego „Mazurek”, Jarekiewicz „Straż nad Wisłą” i marsz „Litwinka”, utwory Chopina i pieśni polskie. Szczególnie pięknie wypadła deklamacja Wł. Belzy „Anno Domini 1795”, dalej opowiadanie J. Sobolewskiego, z „Dziadów” z ogromnem uczuciem i talentem deklamatorskim wygłoszona przez p. H. P. Równie świetnie wypadło Chopina „Preludium” na chór i solowy głos (p. G. F.). W „Pieśniach polskich” brały udział nawet i małe dziewczątka z zakładu p. Zagórskiej. Ale przy karmie duchowej nie zapomniano o i materialnej, na cele ożyźni. Ze wstępów uzyskana kwota 120 koron, oddała p. Zagórską 40 koron na kolumnę Mickiewicza we Lwowie, oraz 80 koron na ofiarę procesu wrześnińskiego. Widzowie i słuchacze wynieśli z poranku podniosłe i nader mile wrażenie.

Walne zgromadzenie krawców. Wczoraj popołudniu zapełniła się sala ratuszowa krawcami, a to również majstrami, jak i czeladźmi, celem radzenia nad smutną dolą krawców wobec i w tej gałęzi przemysłu, panującego bezrobocia. Głównie radzono nad konturencją wiedeńskich składow ubrań, z którymi nasi krawcy, albo nie umieli, albo nie chcieli się uporać. — Szło dalej o to, aby uzyskać dostawy dla wojska, stacjonowanego w Galicji, dla urzędników i woźnych, oraz służby państwowej Zgromadzeniu przewodniczył p. Bolesław Mikuliński. Referowali sprawy pp. Mieściewicz, Gürsching, Flaszynski i Baczynski.

Mówców przemawiało bardzo wielu: spaliły się i gorzkie słowa na majstrów za wyszek czeladzi. Wybuchła nawet mała burza na pp.: Pławowskiego i Sługockiego, ale ją zażegnał p. Mieściewicz, pełnem taktu przemówieniem. Ostatecznie uchwalono rezolucję w duchu żądania dostaw dla wojska; zakazu wykonywania roboty krawcom wojskowym i w zakładach karnych; zakazu składow ubrań brania miary stronom na roboty krawieckie; dostaw mundurów dla służby kolejowej i rządowej. Rezolucje do władz mają być przesłane ministerstwem i reprezentacji galicyjskiej do rady państwa. Między innymi uchwalono także przedstawienie do ministerstwa skarbu, aby poleciło krajowej dyrekcyi we Lwowie, iżby zmusiła straż skarbową do mundurowania się u lwowskich krawców. Tę sprawę uważamy wprost za porożoną, bo straż skarbową pobiera dotatek na umundurowanie w gotówce i może się ubierać gdzie się jej podoba, a ubiera się przezwadnie u krawców na prowincji, gdzie jej i taniej i wygodniej. — W tej sprawie straż wnosi także petycję do prezydenta Korytowskiego, aby ją ochronił od tego „dobrodziejstwa”. Uchwalono na cele wiecu krawieckiego 500 koron, a 50 koron na dzieci wrześniańskie.

Ważne orzeczenie. W rozpatrywanym procesie o odszkodowanie, najwyższy trybunał wydał orzeczenie, że w razie nieszczęśliwego wypadku, spowodowanego górnym przewodem elektrycznym, do wynagrodzenia szkód obowiązane jest zarówno Towarzystwo budowy przewodów, jak i zarząd telefonów.

Francos wypuszczony na wolność. Agent Przerzelski w gorliwości swej pokpił sprawę. Przed parutymi gościnami spowodował on uwięzienie znanego na bruku lwowskim eleganta Ottona Francosa, podejrzującego go o popełnienie kradzieży w hotelu „Żorża”. Posadzono go też o kradzieży w hotelu „Metropol” w Wiedniu. Tymczasem śledztwo wykazało, że kradzieże w hotelach popełnił zupełnie ktoś inny. W obec tego prokuratora ośpłają do ścisania p. Francosa, a sąd wypuścił go na wolność.

Dwie miarki. Zaszły wczoraj w mieście naszym dwa wysoce ciekawe epizody. W restauracji Orłowskiego w pasażu Mikołajskiego, grała orkiestra dwie zwrotki hymnu pruskiego, — dla kogo i na czyje polecenie — niewiadomo. Natomiast muzyce wojskowej zakazała władza wojskowa uczestniczyć w przedstawianiu popołudniowem w teatrze amatorskim ludowym, bo orkiestra wojskowa nie może grać na „patriotycznym przedstawieniu”. Komentarze zbytnie.

Ulica Rejtana. Doprawdy, nie wiemy co z tego zrobił Rejtan radzie król. stol. m. Lwowa, że ta jedna z najobszerniejszych lwowskich ulic, jego nazwała imieniem. Wogóle, ulica ta leżąc w samem śródmieściu, w sąsiedztwie przynajmniej ulic Jagiellońskiej i Trzebieżnej, jest hanbą stolicy.

W każdym prawie domu przy tej ulicy, mieści się zakład „hotelem” zwany, który jednak w istocie jest tylko chwilowym lub stałym przytuliskiem dla podejrzanych indywidualiów płci obojga. Wobec tego, że przy tej ulicy budują się obecnie dwa duże nowe domy, a to, jeden narozny dla Dziędzielewicz i drugi miejski z fundacji śp. Kubasiewicza, w obu zaś tych domach, mamy nadzieję, że europejska panować będzie atmosfera, przeto czas najwyższy, by w tem maralembie bagnie, jakiemu podobne chyba tylko w chłopskich portach Szangaju i Kantonie, znaleźć można, zrobiono raz porządek.

Z kraju.

Jaworów. (Arrestowania dostawców wojskowych). Oj szeregu lat przemysłowcy M. Kląg i Oranż dostawali owies, siano i słomę dla konnicy, zaopatrując w Jaworowie i okolicy. Spółka zażywała dobrej sławy, a spółnicy dorobili się znacznych fortun, wodzili rej w gminie i w kahalie. Wtem, przed kilku dniami, przybył do Jaworowa sędzia śledczy z sądu obwodowego w Przemyślu. Sekretarz sądu p. Nahlik, wezwał do siebie M. Klągę i Oranżę i po przesłuchaniu obydwojch zarządził przyaresztowanie ich i ostatecznie do Przemyśla. M. Kląg i Oranż mieli się dopuścić oszustwa na rzecz skarbu wojskowego, manipulując w ten sposób, że dostawiano karmę dla koni dobrej jakości, po odebraniu przez kontrolujący organ wojskowy, następnie pokryli z magazynów ustawili i zastępowali gorzej jakości karmą i paszą. Szkoda, wyrządzona skarbowi wojskowemu, przenosi wedle dotychczasowego obliczenia 4.000 kor.

Przemyśl. (Wiec urzędników). Pod przewodnictwem dra Dworskiego, b. burmistrza, zawiązał się komitet urzędników prywatnych, który w naj-

bliższym czasie zwoła wiec urzędników przemyskich i powiatu, w sprawie ubezpieczenia na starość i zaopatrzenia wdów i sierot po urzędnikach prywatnych.

Skołe. (Strajk zapalników). Bawił tu starszy inspektor przemysłowy p. Nawratil i przeprowadził ścisłą kontrolę fabryki. Interwencji p. Nawratila udało się zakończyć strajk. Skarcił on ostro Lipschütz za stosunki w jego fabryce. Lipschütz przyjął napowrót do roboty wszystkich wydalonych robotników. Straszne stosunki w fabryce Lipschütz wywarły na p. Nawratila jak najgorsze wrażenie.

Śniatnia. (Wieczornica listopadowa). W niedzielę odbył się staraniem tutejszego „Koła pań” Tow. szkoły ludowej, uroczysty wieczorek ludowy, jako w 71-rocznicę powstania listopadowego, z bardzo pięknym programem. Zajął go ks. kan. Fischer, a w pięknie i podniosłem swem przemówieniu, podniósł znaczenie obchodu pamiętek narodowych, następnie wspominał o wyniku groźną przejmującym procesem gnieźnińskiego i zachęcał gorącymi słowami tutejsze mieszczaństwo, jako na kresach stojące, do przestrzegania i szanowania na każdym kroku polskiej mowy. Po śpiewach i deklamacjach przez tutejszą młodzież szkolną wykonanych, zakończono wieczorek odgrywanem obrazem scenicznym „Matka żyje” przez tutejszych amatorów, za co się użyczając serdecznej dziękować, że co się użyczając nad, iż sala „Sokoła” nie mogła żądnym widowniska pomieścić, gdyż wstęp był wolny.

Tarnobrzeg. (Bójka). We czwartek około godziny 5 wieczorem, na tutejszej stacji, w chwili, gdy pociąg osobowy miał wyruszyć w kierunku Dembicz, przyszło do krwawej bójki. Oto kilkunastu handlarzy nierozgarniętych z Miela, którzy powracali do domu z odbywającego się tu co środy jarmarku, rzuciło się z kijami na pomocnika masarskiego Jana Góraka i poczęło go tak strasznie bić, że Górak padł na ziemię, broząc krwią. Kres tej krwawej bójki, która byłaby się prawdopodobnie skończyła zabiciem Góraka, położyła dopiero tábka sygnalna, na dźwięk której napastnicy pozostawili swą ofiarę i wsiadli szybko do pociągu. Dwóch napastników, którzy nie zdołali już wsiąść do wagonu, przytrzymał i oddano w ręce żandarmerji; nazywają się Wanatowicz i są braćmi. Żandarmerja przez dłuższy czas nie było, dopiero naczelnik stacji musiał posłać na posterunek posłańca, z prośbą o interwencję. Górak odniósł ciężkie uszkodzenia. Zauważyć należy, że bójki takie są tu na porządku dziennym.

Humorystyczny kalendarz „Smigusa” na r. 1902, ozdobiony kolorowymi ilustracjami, a odpowiadający się bogatą częścią literacką, oraz wyczerpującym działem informacyjnym — mogą nabyć wad prenumeratorem *„Dziennika Polskiego”* po wyjątkowo zniżonej cenie 35 ct. (70 h.) wraz z przesyłką pocztową. Kieszonkowy kalendarz *Smigusa* 15 ct. (30 h.).

Ciepłosno. Therna. Od 1 grudnia senacyjny program nowości. Zbliżająca się 23-letnia siła siostry Róża i Józefa Białek ze Skrajchowa w Czechach, jako instrumentalistów. Nowe użycie i Ward, najznakomitsi amerykańscy bębenkarscy. Ołiwczki, nowoczesny Paganini. Diamantina, fenomenalne tańce w morzu ognia i światła. Brothers Matthews, słynni amerykańscy bezkoszokowi. Curt Ellis, niezrównany transformator. Kieselley i Miss Kaida, podróż napowietrza na zębach. Athesen, najznakomitszy amerykański gimnastyk. Tom i Morton, zonglerzy obciążeni. Lydia Prentano, subretka. — Codzienne o godzinie 8 wieczorem przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia o godzinie 4-tej popołudniu i 8-miej wieczorem. Co plaćka High-Life.

Bilety są wesołniej do nabywania w biurze dzienników Płohu ul. Karola Ludwika 9.

Zgubione bilety na wieczór śródomowy. P. Rafał B., słuchacz praw, kupił u komitetu, biletu na wieczór dnia 4 grudnia, a to nr 255, 256, 257, 258 — 254 255 256 III piętra. Kupiwszy wyszedł p. B. spokojnie na ulicę i podążając gdy odczytywał ogłoszenia, jakieś indywidualium wyścignęło mu bilety z kieszeni. P. B. w kancelarji komitetu uzyskał legitymację do mijase kupionych. Ponieważ jednak niewiadomo, o przodziegiu, może bilety leżeć gdzieś — przeto ostrzegamy publiczność, że bilety III piętra nr 255, 256, 257, 258 — 254, 255 i 256 są nieważne i kupować ich nie należy.

Z Kasy na wieczór śródomowy. We czwartek dnia 5 grudnia b. r. o godzinie 6 wieczór dla dzieci. Mikulajki. Liska otwarta od dziś, poniedziałku do środy wieczorem.

W Czytelnicy katolickiej odczyta w środę dnia 4 grudnia b. r. prof. M. Thullie pracę p. t.: „Przegląd i fałszywa enuncjacja kobiet”. Wstęp wolny dla pań i panów. Początek o godzinie 7 wieczorem. Rynek 1. 30, II piętro.

Nadzwyczajne walne zgromadzenie. Towarzystwa oszczędności kobiet, odbędzie się w piątek dnia 5 grudnia b. r. o godzinie 6 wieczorem, w lokalu „Czytelnicy kobiet”, ulica Batorego 1. 11. W razie braku kompletu następnego walnego zgromadzenia odbędzie się o godzinie 7 wieczorem, przy jakiegokolwiek liczbie członków.

Sekretarka. Przewodnicząca Anna Lewicka. Marja Gościńska.

Składki na cele użyteczności publicznej ludu narodowej.

Dla C. R. w M., złożył p. Ludwik Pollak z Krechowiec 1 kor.

Dla ofiar prusactwa w dalszym ciągu złożył pp.: z Horodyszczy: Modesta Czornoska 20 kor., Ludgarda Milewska 5 kor., Wanda Szwidzińska 5 kor., J. K. 2 kor., S. K. 1 kor., Florian Dębski 1 kor., ks. Tymoteusz Bortulak 1 kor., Antonina Haraszińska 1 kor., Antonina Stonecka 1 kor., Marja Buszak 1 kor., Joanna Bajewska 60 hal., Wasył Moroz 40 hal., N. N. 60 hal., Hapka Zatylna 10 hal., Parania Sobczak 10 hal., Helena Florian 10 hal., Hapka Groniak 10 hal., ze Lwowa: Maniusia i Tadeo Chodkiewicz 1 kor., dr. L. Bojarski 5 kor., Adam Kucharski 2 kor., Władisław 2 kor., Wincenty Zaleski 1 kor., Jan Łuczynski 1 kor., Stanisław Chmielewski 1 kor., Leon Dąbrowski 1 kor., Edward Holzapfel 1 kor., Antoni Czajkowski 1 kor., Franciszek Kowalski 1 kor., Bronisław Nowak 1 kor., Rudolf Wittek 2 kor., Antoni Stehlik 1 kor., Józef Wiech 40 hal., Urzędnicy kasowi tow. kredy. ziemskiego dodatkowo 2 hal. 9.) hal., Szulc 1 kor. 20 hal., Ignacy Łokocz 1 kor., 3 kl. C. gimn. Franc. Józefa dalsza składka 2 kor., Tadeo Trembecki praktykant cukierkarni zaszczonej 1 kor., Sabina i Julian Smalawscy 2 kor., dr. Jan Rosner 5 kor., Ninia Kazio i Tadeo z Jagielnicy 1 kor., Aleksandrowie Mikowsky z Belza 2 kor., W. Kotulski z Bybła 2 kor., Marja Ludkiewicz z Brodów 2 kor., Bronisława Adamowicz z Brodów 2 kor., W. B. z Czarnokonic 50 kor., z Dobromila: komitet urządzający wiecór pogodny dla p. Adolfa Punińskiego 50 kor., Rzewuski 5 kor., D. M. 5 kor., Kopystyński 2 kor., Wolf 1 kor., Sławiński 1 kor., Stieber 1 kor., Łopuszyński 2 kor., Zawadzki 1 kor., Litwiński 1 kor., Schubert 1 kor., Baczynski 2 kor., Cipser 5 kor., Tesla 1 kor., Lewicki Teodor 1 kor., Ichnowski 1 kor., Hieronim Lewicki 2 kor., Hankiewicz 2 kor., Sagala 1 kor., Fofusiewicz 1 kor., J. Kube 2 kor., Des Loges 1 kor., Tarnawski 30 hal., Bielawski 30 hal., Dukiet 2 kor., Sudziński 1 kor., Kubiński 1 kor., Duniewicz 5 kor., dr. Hawliczek 5 kor., Grotowski 2 kor., Kriwald 2 kor., Miniński 2 kor., Mackiewiczowa 2

kor., Trauczyńska 1 kor., Kotowiczówna 1 kor., Piotr Wagner 40 hal., Jung 1 kor., ks. Falasz 2 kor., Dobrzyński 2 kor., Torczyński 2 kor., dr. Cwiklier 5 kor., Albiniński 1 kor., Ciechoński 1 kor., Gailhofer 1 kor., Wyrobek 1 kor., ks. Chmielewski 2 kor., Saszewski 2 kor., Zajackowski 1 kor., Brodiewicz 2 kor., Chanik 1 kor., Stupniczy 6 kor., Jan Ekiert 2 kor., Leon Brauner 1 kor., Heyda 2 kor., korporacja rzemieślników 6 kor., Szczepan Podolski z Komarnik z Węgier 10 kor., robotnicy kopalni nafty w Komarniku z Węgier 18 kor. 40 h., Ludwik Pollak z Krechowiec 1 kor., Marja Korytowska z Nadwórnej 3 kor., ks. Marcelli Augustyn z Rudek 2 kor., Karol Elinaeiz z Rzegociny 2 kor., ks. Andrzej Stepek z Sambrora 3 kor., z Sanoka: Antoni h wiatkowskie 2 kor., dr. N. Nebenzahl 2 k., Józef Kozubski 1 kor., Antoni Witoszyński 1 kor., Em. Müller 1 kor., Miślagiewicz 1 kor., ks. dr. Trznień 1 kor., ks. Bronisław Stasiński 50 hal., Jasiński 40 hal., Bośniacki 20 hal., Feuerisen 50 hal., N. N. pomocnik handlowy 10 hal., przez Jana Dąbsz zebrane u pp. Rogody, Rudnickiego, Bili-cza, Wiśniowskiego, Groliewskiego i Schneidra ze Starego Sambrora 9 kor., Orcio, Romcio i Staszek ze Strzelisk nowych 3 kor., O. H. ze Strzelisk nowych 4 kor., Marychna Pedracka z Turki 5 kor., Janina i Zosia K. z Czernichowiec 5 kor., Paulus i Michał Kucharscy ze Lwowa 2 kor., kółko mieszczań lwowskich w dniu imienia radnego Andrzeja Gołba złożyło na ręce wiceprezdydenta p. Michalskiej 38 kor., Aniela Zawadzka 2 kor., Zosia i Zygmunt z Niegowic 30 kor., J. G. ze Lwowa i kor., A. P. ze Lwowa i kor.

My, monterzy, praktykanci i robotnicy w fabryce p. Niemcewicz, zeszedłszy się do wypłaty, jednomyślnie uchwaliliśmy zrobić między sobą składkę dla ofiar „krzyżackiej sprawiedliwości”. Przy tej sposobności wyrażamy Prusakom największą pogardę, a biorąc na uwagę ich zachłanność, niesprawiedliwość, brutalność, bezprawie i inne „przymioty” niedzielące z godnością człowieka przychodzimy do przekonania, że ich nie możemy zaliczać do ludzi narodów cywilizowanych. Cześć polskiemu mścinnikowi! Na pohybel nowoczesnemu Herodowi! Inz. Chylewski 1 kor., Lewicki 1 kor., Franciszek Irzyski 1 kor., Węglarz 30 hal., Janicki 60 hal., Bednarski 50 hal., Sieniutowicz 50 hal., Arend 50 hal., Opolski 50 hal., Henryk Dawidek 50 hal., Zabek 50 hal., Szabatowski 50 hal., Beresowski 40 hal., Gojawiński 40 hal., Piech 20 hal., Rybka 20 hal., Pawlik 20 hal., Głomba 20 hal., Łozinski 20 hal., Mazurkiewicz 20 hal., Welsler 1 kor., Hankiewicz 60 h., Wilczyński 60 hal., Janikowski 30 hal., Chębda 40 hal., Michczyński 40 hal., Kret 90 hal., Michalski 20 hal., Hadaczek 20 hal., Rubinowski 60 hal., Wereszczyński 40 hal., Zachęba 30 hal., Lisicki 40 hal., Wojnarowicz 20 hal., Bosy 20 hal., Torenzo 20 hal. Razem 456 kor. 90 hal., które łącznie z wykazaniem w Nr.

ski (wprawdzie tylko w kółku dobrych znajomych): „Mógł satabszony Kant stworzyć niemiecką filozofię, niech polską stworzy Lutosławski“, a my dodamy i Żulawski. Des.

U Piaseckiej

Diennik Kujawski zamieszcza interwju jednego ze swych przyjaciół z Nopomucyną Piasecką, skazaną, jak wiadomo w procesie gnieźnieńskim, na półtora roku więzienia. Oto sprawozdawca pisze:

„Dowiedziałem się, iż Piasecka za kaucją została, wypuszczoną na wolność a zdjęty prztem litością nad nieszczęśliwą, pojechałem do Wrześni, osobiście przekonać się o stanie jej zdrowia. Piasecka to kobieta niskiego wzrostu, o czarnych włosach, dużych piwnych oczach, brwiach gęstych w luk zgłębionych, twarzy owalnej, ustach kształtnych i małych, cerze zdrowej. Głos ma miękki, śpiewny, miły i pieszczotliwy; charakter i usposobienie żywe; wykształcenie wiejskiej szkoły. Mąż jej wysoki, przystojny mężczyzna, porządny człowiek, zajmuje się mularką, a w razie braku jej, każdą inną pracą. Jedną dużą izbą stanowi cale ich pomieszkawie. Wszedłszy do niego, spostrzegłem Piasecką w łóżku, zmiecioną i zmierzowaną nie do poznania. Policzki zapadłe, oczy wkleśnięte, podnieśli, blizszą jakimś dziwnym blaskiem, smutkiem, w którym lek, naprężenie z jakąś dziwną rezygnacją się przebiega. Skóra twarzy przejrzysta koloru brudnożółtego — zwiędła.

„Pochwalony Jezus Chrystus! i pokój temu domowi!“ owzem się na powitanie. Na mój widok chora, jakby elektryzowana, podniosła się z łóżka, uchwyciła moją rękę i mimo oporu przycisnęła do ust, a z ócz jej puścił się strumień gorących łez. „To pan!“ szepnęła i nie mogła ze wzruszenia więcej mówić. Bolesć mi serce rozdzierała, duszę żal i smutek szarpał na widok tej nieszczęśliwej i nie mogłem na razie znaleźć słów pociechy, więc wskazywałem tylko na Ukrzyżowanego, rzekłem: „Ten więcej dla nas wszystkich wycierpiał, my cierpiemy za swoich i dla swoich!“ — Nie zapomnę nigdy wyrazu ócz jej, które zalawione podniosła na mnie. Cała istota jej duszy odbiła się w nich w tej jednej chwili. Patrzył tym wzrokiem na mnie, rzekła: „Życie dałabym za swoich.“

Piasecka bardzo osłabiona utratą krwi z przyczyny krwotoku, nie może wiele mówić; zacytował p. dr. Krzyżagórski zajmuje się chorą i zaleca spókoję. Stawilem jej kilka tylko pytań, na które wraz z mężem odpowiadała. „Dnia 12 listopada o 3 popołudniu zabrał mnie na tutejszy odwach mówila Piasecka. Mąż przyniósł mi później 2 poduszki i kołuch. W nocy spać nie mogłam z powodu robactwa, którego pełno na odwachu.

„Następnego dnia rano zawiódł mnie stróż, Antoni Woźniak, do więzienia w Gałęzie, gdzie przesiadałam w osobnej celi do 24 listopada. Już 15 go zachorowałam podczas terminu, tak, iż ledwie wysiedzieć mogłam. Pan dr. Krzyżagórski mówił, że jest to sama choroba, na którą mnie przed dwoma laty leczył, t. j. krwiotok żółdka. P. adwokat Woźniński prosił, aby mnie puszczili do domu i ja prosiłam, a p. dr. Krzyżagórski zezwalał o mojej chorobie, ale niechętnie. Dnia 16 go rewidował mnie doktor sądowy, czyli zakładowy — ja tam nie wiem — i powiedział, że nie potrzebuję być uwolnioną, bo tak źle ze mną nie jest. 20-go z. m. już ledwie mogłam wstać z łóżka, przysłali mi też kobietę, która była w śledztwie i ta przyrętnie spała na podłodze. 23-go przyszedł jeszcze raz ten sam doktor sądowy, popatrzył na mnie i rzekł: „gut, gut!“ i poszedł. Później tego samego dnia przyszedł do mnie pan prokurator i inspektor więzienny. P. prokurator patrzył w spłuwaczkę, bo w nią plułam krwią. Dnia 24go rano zaprowadził mnie dwie kobiety do niemieckiego lazaretu, naprzeciwko kościoła św. Krzyża. Byłam bardzo słaba i ledwie trzymałam się na nogach. Tego samego dnia przyszedł do mnie do lazaretu dwóch doktorów, którzy pytali się o mnie i wydali jakieś rozporządzenia. „Nazajutrz przed południem zrewidował mnie doktor lazaretowy całą — bardzo szczegółowo i mocno kreślił głowę. Jedną diałkoniastką, mówiącą po polsku, prześwietlała mi, co ten doktor mówił, t. j., że się mam strzedz, bo ze mną bardzo źle. Po południu tego samego dnia, p. adwokat Woźniński wyżył za mnie ze swoich kieszonki tysiąc marek kaucji. Wkrótce potem przybył też mój mąż, zawiódł mnie dorózką na kolej i na wieczór o godz. 8 przyjechalibyśmy do domu.

„Tylko w sobotę i niedzielę rano, t. j. 23 i 24 z. m. dostawałam bułek, mleka i trochę rosołu. Rosół dawała mi pani dozorczyńca sama z łitością. W inne dni, prócz niedziel, przez cały czas mego więzienia, dostawałam rano zupę z maki, na obiad groch, albo kaszę zakrajaną smalcem i kawałek chleba; na kolację zupę z chleba i koperkiem. W marcu spodziewałem się pólgu. Moja matka ma lat 84 i potrzebuje samą opiekę.“

Obróciwszy się, ujrzałem starszuka bardzo schudniętego z miłym i poważnym wyrazem twarzy, ale oczyma zacierwienionymi — pełnymi smutku i bólesci. Ileż biedaczka wycierpiała, ileż cierpi i co jeszcze cierpieć będzie nad nieszczęśliwym losem swego dziecka? Bóg sam łzy jej policzy.

W pomieszkaniu Piaseckich uderza drobniawą nawił porządek i czystość; nigdzie nie ma kurzu, ani pajęczyny. Na komodzie odkryte serwaty, spostrzegłem numery *Diennika Kujawskiego*, jakoteż i niektóre inne gazety, opisujące tragedję wrześnienską. W izbie zastawili kilka osób; co chwila ktoś wchodził, bo ogromne tu panuje zainteresowanie się Piasecką. Jeden jęł bólesci, ale nie rozpaczy, jeden tłumiony głos oburzenia, ogarnął wszystko co szlachetne we Wrześni.

Artystyczna rodzina.

W Warszawie obchodzą niedawno 25-letni jubileusz scenicznego pisarza Ładnowskiego. Artysta ten, zapisany w milej pamięci z czasu swego pobytu na scenie lwowskiej w okresie jej najwzrostu, przeto godzi mu się poświęcić słów parę.

Z dziejami teatru polskiego w ciągu niemal całego wieku ubiegłego ściśle łączy się nazwisko Ładnowskiego. Bonawentura Kudlicz rozpoczyna w początkach wieku ubiegłego okres

świątecznych czynów teatru warszawskiego nie tylko jako znakomity aktor, ale zarazem jako mistrz, udzielający wskazówek całemu szeregowi uczniów i nienic w szkole, założonej przez Bogusławskiego. Jedną z najlepszych jego uczennic była Rozalia z Brzozowskich Aleksandrowa Ładnowska, żona wytrawnego aktora, a zarazem utalentowanego pisarza scenicznego, Aleksandra Ładnowskiego. Talent i zamiłowanie do sztuki z rodziców przeszło w spadku na dzieci. Troje ich było, a wszyscy troje talentem swym opromienili dzieje sztuki scenicznej polskiej.

Najstarsza córka Aleksandra (ur. w Plocku w roku 1840, zmarła w Warszawie w r. 1897) zyskała sobie sławę artystki tragicznej. W sztukach repertuaru klasycznego Aleksandra Ładnowska-Rakiewiczowa była nieporównana, dzięki wytwornej dykcji i mistrzowskiemu opracowaniu każdej postaci, jaką odzwierciedlała. Nazywano ją „chłubą sceny warszawskiej“ — a nazwa ta była najzupełniej zasłużoną.

Młodsza o rok od niej siostra, Bronisława (urodzila się w Krakowie w 1842 r., zmarła tamże w r. 1899) przez długie lata była pierwszorzędą siłą teatru krakowskiego, w którym celowała inteligencją i sumiennością studiów. Wpominienie Bronisławy Ładnowskiej-Wolskiej tkwi jeszcze dziś żywo w pamięci Krakowian, a nazwisko jej w dziejach sceny krakowskiej zajęło kartę poważną.

Najmłodszym z rodziny Ładnowskich, jest jubilat dzisiejszy, Bolesław Ładnowski, obecny artysta i reżyser teatru Rozmaitości. Urodzony w roku 1842 w Plocku, w młodym już wieku poświęcił się zawodowo scenicznemu. Jako młodzieniec 19-letni, wystąpił w Warszawie jako Wacław w *fredrowskiej*, „Zemście“ i *Albin* w „*Słuchach panienskich*“. Przeniosłszy się następnie do Krakowa, zabył tam wkrótce jako talent pierwszorzędny w rolach tragicznych. Nie rozporządzał głosem dzwinnym, lecz pracą niepospolitą, oraz inteligencją zwyciężył ten brak, pokrywając go głębokimi studjami uczuć ludzkich. Niewiele jest, doprawdy, artystów w świecie, umiających z taką prawdą przedstawiać rozmaite stany ducha ludzkiego.

Nieporównany zwłaszcza jest Ładnowski w odzwierciedlaniu postaci Szekspirowskich. Jego „*Hamlet*“, „*Król Lear*“, „*Otello*“ i inne role klasycznego repertuaru postawiły go w rzędzie najznakomitszych artystów dramatycznych z ostatnich lat ubiegłego stulecia. Nie należy jednak sądzić, że Ładnowski zaskłapił się w repertuarze klasycznym; talent jego odczuwał i rozumie dobrze subtelności, a nawet i dziwactwa nowoczesnych prądów dramatycznych. Trudne jednak warunki pracy reżyserskiej, które jubilat od pięciu lat całkowicie się poświęcił, pochłaniają mu zbyt wiele czasu, aby mógł z taką energią i zapalem pracować nad studjami, jak to czynił poprzednio.

Krótki ten rys byłby nie ścisłym, gdyby w nim pominięto „zakulisową“, że się tak wyrazić można, stronę życia obecnego jubilata. Cała rodzina Ładnowskich niejako wykarmoniona była na idealach i na życie tylko z idealnej spoglądała strony. Takimi byli rodzice, takimi i siostry, takim też jest Bolesław Ładnowski. Charakter prawy, zany, szlachetny, bez skazy najmniejszej, niejednokrotnie narażał się na zawody życiowe, ale zarazem zjednał sobie zasłużoną sympatję wszystkich tych, którzy bliżej go znają.

Z Koła polskiego.

Wiedeń 2 grudnia.

(Telefonem).

Kolo polskie odbyło dziś przed posiedzeniem izby posiedzenie.

P. Romanowicz interpelował w sprawie zakazu zgromadzenia wyborczego, zwołanego przez posła sejmowego Stapińskiego w powiecie kreszaniem. Interpelację tę przekazano komisji parlamentarnej do zbadania.

P. Piepes-Poratyński przedstawia dwa wnioski w sprawie taryf na drzewo. Jeden z tych wniosków podnosi niemożliwość konkurencji w Niemczech drzewa galicyjskiego z węgierskim. Wprawdzie rząd austriacki pod naciskiem rady kolejowej obniżył taryfy, ale tylko dla niektórych stacji, podczas, gdy Węgry mogą wysłać do wszystkich stacji w Niemczech, a różnica wynosi 50 do 60 koron na wagonie. Wskutek tego np. Saksonia wcale nie używa drzewa galicyjskiego, tylko węgierskiego.

Drugi wniosek dotyczy postępowania kolei północnej, która utrudnia konkurencję drzewa galicyjskiego z węgierskim w Wiedniu. Mowa podnosi, że nawet w razie korzystnych wniosków w radzie kolejowej, można się obawiać opozycji ministra kolei, dra Witteka. Prosi więc o poparcie Kola polskiego. Uchwalono jednomyślnie oba wnioski.

Nastąpiła dyskusja o zawodowych stowarzyszeniach rolniczych. Sprawa ta stoi na porządku dziennym drugiego posiedzenia izby. P. Szeptycki omawia szczegóły ustawy, podnosi jej autonomiczny charakter i jest za tem, aby Kolo polskie przystąpiło do dyskusji szczegółowej.

Wniosek ten popiera p. ks. Żygułiński. P. Romanowicz przypomina, że podobna ustawa została przez sejm galicyjski odrzucona.

Kolo polskie uchwała głosować za przejęciem do porządku dziennego, a jako mowę w izbie delegowało p. Szeptyckiego.

Nastąpiła poufna dyskusja o wnioskach o uniwersytecie ruskim.

Rada państwa.

(Telegram „*Diennika Polskiego*“).

Provizorium budżetowe.

Wiedeń 2 grudnia. Dz. 5 ma być przedłożone izbie provizorium budżetowe.

Sytuacja.

Wiedeń 2 grudnia. (Gdzina 1 w południe.) W tej chwili bawi deputacja studentów ruskich u ministra oświaty dra Hartla. Następnie zbiera się na posiedzenie klub ruski i zdecydować, czy cofnie swój wniosek nagły.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Owacja dla prof. Browicza.

Kraków 2 grudnia. Dziś o godz. 12 w południe odbyła się improwizowana owacja, urządzona przez uczniów wydziału lekarskiego na cześć profesora dra Browicza, z powodu mianowania go członkiem czeskiej akademii umiejętności i schodzącej się z tem 25tej rocznicy jego działalności profesorskiej. W sali wykładowej prof. Browicza w *Collegium novum* zebrał się profesorowie wydziału lekarskiego, między nimi dziekan Wachholz, oraz uczniowie medycyny. Pierwszy przemawiał p. Szalik imieniem słuchaczy wydziału medycznego, dalej medyk Rzeżczyński imieniem Tow. biblioteki medyków, następnie prof. Nowak imieniem byłych i obecnych asystentów, dziekan prof. Wachholz im. grona profesorów wydziału lekarskiego, wreszcie dr. Kostanecki imieniem krakowskiego Towar. lekarskiego. Prof. Browicz podziękował serdecznie za owację.

Z krak. Tow. ubezpieczeń

Kraków 2 grudnia. Komisje rachunkowa rady nadzorczej Tow. wzaj. ubez. rozpoczęła jutro swe prace, przed posiedzeniem rady nadzorczej; mianowicie jedna komisja rach. dla działu ogniowego i grawowego, druga dla działu ubezpieczeń na życie.

Zgromadzenie socjalistów.

Kraków 2 grudnia. Na wczorajszym zebraniu partji socjalno-demokratycznej, odbytem w sali rady miasta, p. Hecker zwał sprawę z czynności ostatniego kongresu socjalistycznego we Wiedniu i omawiał uchwalone tam zmiany programu.

Zgromadzenie uchwalilo przedłożone przez referenta dra Marka rezolucję, oświadczającą się za urządzeniem uniwersytetu ruskiego, a wyrażającą pogardę i oburzenie bakatystom, oraz głębokie sympatie ofiarom wrześnienskim.

Echa wrześnienskie.

Praga 2 grudnia. Wydawca praski Beaufort, wydawca dzieł Sienkiewicza, w języku czeskim, ofiarował 200 koron na ofiary wrześnienskie. Nado w tych dniach ma wydać monografię Sienkiewicza, pióra Skaniny, z której czysty dochód przeznacza również na ofiary wrześnienskie.

Petersburg 2 grudnia. Z pism rosyjskich pierwsze *Petersb. Wiedomości* ogłosiły w całej ośnowie znany list Henryka Sienkiewicza w sprawie wrześnienskiej.

Wiec czeski w Wiedniu.

Wiedeń 2 grudnia. Wiec wczorajszy zwołany dla omówienia żądań na polu szkolnem ludności czeskiej w Wiedniu, uchwalił rezolucję, która domaga się jak najusilniej spełnienia tych żądań i w duchu zasadniczych ustępówstawowych.

O uniwersytet czeski na Morawach.

Berno 2 grudnia. Bardzo liczne zebranie, zwołane w sprawie zaprowadzenia uniwersytetu czeskiego w Bernie, uchwaliło jednogłośnie rezolucję, która domaga się jaknajwcześniejszego urządzenia takiegoż uniwersytetu i zastrzegę się przeciw wszelakiemu upośledzeniu narodu czeskiego w jego cywilizacyjnych dążnościach.

O uniwersytet słoweński.

Lubiana 2 grudnia. Wczoraj odbyło się tu bardzo liczne zebranie ludowe, które przyjęło jednogłośnie rezolucję, aby domagać się u rządu z całym naciskiem zaprowadzenia uniwersytetu słoweńskiego w Lubianie.

Bezczelność pruska.

Lipsk 2 grudnia. *Leipziger Neues Nachrichten* domagają się od rządu, aby zakazał wydawania pism w języku polskim, zabronił kazań polskich i zgromadzeń z mowami polskimi, a zarazem zniósł wszelką naukę języka polskiego.

Cywilizatorzy pruscy.

Poznań 2 grudnia. Z Bedlewa pod Sęszewem donoszą, że tamtejszy nauczyciel Beil, Niemiec katolik, skatował w sposób straszliwy 6 1/2 letniego syna robotnika Jabłońskiego. Lekarz stwierdził 15 nabiegłych krwię pręg na ciele chłopca.

Czułość serbsko-bułgarskie.

Belgrad 2 grudnia. Przybył tu przedstawiciel dyplomatyczny Serbji w Sofji, b. minister spraw wewnętrznych Djaja, celem pozynienia przygotowań do zapowiedzianych odwiedzin członków bułgarskiego zgromadzenia narodowego, którzy przybędą tutaj zbiorowo. Odwiedzinom tym przypisują polityczne znaczenie. W ciągu miesiąca grudnia członkowie serbskiej skupczyny, uładzą się z wizytą do Sofji.

Rosja a Serbja.

Belgrad 2 grudnia. Posel rosyjski Czarykow, który po kilkumiesięcznym urlopie, powrócił onegdaj na swoją posadę, był w sobotę na dłuższej audjencji u króla Aleksandra, przyczem, jak donoszą z kół dworskich, miał go zapewnić o wielkiej życzliwości cara i rządu rosyjskiego dla Serbji i domu królewskiego i oświadczyć w formie kategorycznej, że projektowanej od dawna podróży króla i królowej do Rosji, nie już nie stoi na przeszkodzie. Termin dla tej wizyty będzie jednakże oznaczony równocześnie z wyznaczeniem terminu przyjęcia innych książąt, którzy zapowiedzieli swe wizyty w Petersburgu.

Sprawa Mandżurji.

London 2 grudnia. *Times* donosi, że Chiny pod presją Japonji zerwały rokowania w sprawie Mandżurji z Rosją.

Wypadki w Chinach.

London 2 grudnia. *Standard* donosi z Tientsinu, że na podstawie edyktu cesarskiego następcą tronu chińskiego, Puczan, został wydziedziczony z powodu podstępnych knołów. Był on jednym z głównych sprawców ostatnich zaburzeń w Chinach.

Katastrofy na morzu.

San Francisco 2 grudnia. Z powodu gęstej mgły zderzyły się dwa okręty. Jeden z nich, z dwustu podróżnymi na pokładzie, zatonał. Większa część uratowała się. Zginęło 20 osób.

Straszny wypadek.

Wiedeń 2 grudnia. Z Brunszwiku donoszą, że w okolicy tamtejszej, w dobrach, któ-

rych nazwy nie wymieniono, zginęło sześciu robotników polskich z Austrii wskutek zatrudnych wzywów. Bliższych szczegółów brak.

Dżuma.

Petersburg 2 grudnia. Komisja przeciwdżumowa ogłosiła Stambul, jako objęty dżumą.

Barcelona 2 grudnia. Odkryto spisek, mający na celu spalenie kościołów w północnych prowincjach Hiszpanji. Rzeczywiście kilka kościołów spłonęło w ostatnim czasie.

Fladelfia 2 grudnia. Aresztowano tu pewnego Szweda Wilhelma Müllera, który oświadczył był, że Roosevelt musi być taksamo zastrzelony jak Mac-Kinley.

Kronika z ostatniej chwili.

Wentę świąteczną urządził dnia 15 grudnia w sali „Sokola“ Tow. Św. Salomei. Wenta, która zapowiada się świetnie, będzie połączona z loteryą fantową, dla której wielu kupców lwowskich ofiarowało cenne przedmioty. Posiedzenie pań, powołanych do komitetu, odbędzie się dziś o godzinie 5 wieczorem w mieszkaniu p. Ochensowskiej.

Oj kradną! Do mieszkania Abrahama Mergera, szynkarsza w rynku l. 19, dostał się wczoraj wieczór nalogowy złodziej Abraham Roth i porwał kufel wypełniony bielizną i garderobą. Złapano go jednak. Roth, były kelner, jest specjalistą do kradzieży w szynkach i trafikach. — Józef Hammer, właściciel fjaków, wybrał się z żoną na wesele, kiedy zaś wrócił w nocy do domu, spostrzegł, że skradziono mu z komody torebkę z 368 koronami i pugilares z weskami i książkami kasy oszczędności, na 212, 228, 100 i 400 koron. W dwie godziny później wyszędono sprawców kradzieży w osobie posługaczki Hammerów Eleonory Piętniewicz i jej kochanka M. Kaima, czeladnika ślusarskiego. W posiadaniu ich znaleziono jeszcze 282 koron gotówką. Wskle i książki, porzucił Kaim na ulicy. — Franciszek Sokolowski, zamieszkały przy ulicy Piastów l. 4, ukradł jakiś handeles poduszkę wartości 24 koron. Haudeley ten, jest rzekomo indentyzny i notowanym policyjnie złodziejem. Sprawy kradzieży, popełnionej przed kilku dniami na szkódę Grünbauma, znajdują się już pod kluczem. Są nimi Stefan i Marja Dunasowie, w których mieszkaniu znaleziono znaczną część z kradzieży tej pochodzących przedmiotów, wartości około 600 kor. Gdzie podziałą się reszta, nie wiadomo jeszcze.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 2 grudnia.

(f.r.) Mamy obecnie znów haussę w walorach górniczych i to na stosunkowo znaczne rozmiary, bo n. p. praskie akcje żelazne w ciągu ostatnich dwóch dni podskoczyły w cenie o 63 koron, czeskie górnicze o 42, alpejny o 10 k. i t. d. Ruch ten wywołany został ponownymi pogłoskami o usiłowanach, zmierzających do wskrzeszenia austro-węgierskiego kartelu żelaznego, a nado wiadomości, jakoby część największych przedsiębiorstw żelaznych w Austrii, do których należą huty wilkońskie, zakłady arcyksiążęce w Cieszynie, towarzystwo alpejskie i huty czeskie, zawiązała między sobą osobną umowę na lat dziesięć i zobowiązała się w niej bez względu na to, czy kartel powstanie, czy nie, nie robić sobie konkurencji przez obniżanie cen, lecz dla wspólnego dobra wyzyskiwać sprzyjające konjunktury, zwłaszcza przy wszystkich publicznych dostawach.

Oprócz walorów górniczych, bardzo poszukiwane są walory lokacyjne i to nie tylko renty, ale także obligi pożyczek komunalnych i rozmaite liisty zastawne. W Berlinie również haussa na targu walorów górniczych pod wpływem doniesień z Ameryki, że tamtejsze fabryki żelaza tyle mają zamówień dla zaspokojenia potrzeb wewnętrznej konsumcji, że na razie nie myślą nawet o eksporcie swych wyrobów do Europy.

— Z kolei. Północno-niemiecki ruch towarowy z Galięją i Bukowiną. Z ważnością od dnia 1 grudnia 1901 wchodzi w życie dodatek V do taryfy, część II, zeszyt 2.

— Wiedeń 2 grudnia. (Gielda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na wiosnę od 8 86 do 8 87, na maj-czerwiec od — do —, żyto na wiosnę od 7 63 do 7 64, na maj-czerwiec od — do —, kukurydza na wiosnę od 5 87 do 5 88, na maj-czerwiec od — do —, owies na wiosnę od 7 90 do 7 91, na maj-czerwiec od — do —, rzepak na styczeń-luty od — do —, na sierpień-wrzesień od — do —, olej rzepakowy na styczeń-kwiecień od — do —, Usposobienie bez interesu. Pogoda piękna.

— Budapeszt 2 grudnia. (Gielda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogr.). Pszenica na kwiecień od 8 66 do 8 67, żyto na kwiecień od 7 34 do 7 35, owies na kwiecień od 7 49 do 7 50, kukurydza na maj od 5 56 do 5 57, rzepak na sierpień od 11 75 do 11 85. Oferty na pszenicę mierne. Chęć kupna lepsza. Usposobienie spokojne. Pogoda: zimno.

Wiedeń 2 grudnia. (Gielda połudn. godzina 12 m. 30). Marki 117 21, Renta majowa 98 90, Węg. renta koronowa 93 85, Akcje austr. zakł. kred. 648 50 Akcje węg. zakł. kred. 660 —, Akcje Anglobanku 263 —, Akcje Unionbanku 528 —, Akcje Bankvereinu 452 —, Akcje Länderbanku 497 —, Akcje kolei państw. 844 —, Lombardy 62 50 Akcje kolei Elbethal 473 —, Akcje fabryki broni 292 —, Akcje tytoniowe —, Akcje Alpejny 396 50, Akcje Rima Muranji 472 —, Akcje praskiego Tow. żel. 1 445, Losy tureckie 101 25, Ruble 253 —. Usposobienie słabsze.

Berlin 2 grudnia. (Gielda poranna). Akcje kredytowe 234 40, Tow. dyskontowe 181 50. Usposobienie silne.

Przyjechali do Lwowa

dnia 2 grudnia 1901 r.
HOTEL GEORGE. Hr. W. Dzieduszycki z Jezupola Hr. R. Dzieduszycki z Martynowa. Hr. Z. Zamojski z Wysockiego. W. Serwatowski z Jezierzan. L. Horodyski z Kołedzan. M. Zimmermann z Wiednia. H. Wiesler z Hamburga. M. Cwyniska z Młotycza. E. Dydyńska z Sanki. L. B. elling, L. Rabinowich z Odessy. R. Łuszczyński z Królestwa Pol. R. Hirschfeld z Budapesztu. A. Kieberg z Wary. T. Potocki z Uhrynowa. D. Schachner Suczawy. R. Nettelberg z Genewy. W. Psarski z Bytmany.

HOTEL EUROPEJSKI. Hr. J. Kotiebrodzki z Winiaczk. T. Skarżyński z Szwajkowa. S. Gostkowski z Stanisławowa. A. Horodyska z Kosowa. W. Cebulski z Ostrowa. A. Haymann z Wołynia. L. Janowski ze Żółkwi. J. Zukerman z Wygody. J. Czerwiński ze Schnodnicy. W. Winter z Budapesztu. J. Hoffmann ze Strzyja. A. Prock z Kimiza. J. Franck z Linciu. J. Szumpeter z Buska. W. Hornik ze Stanisławowa. M. Sily z Brzeżan. J. Karwiński z Rosji.

TEATR MIEJSKI WE LWOWIE.

W poniedziałek dnia 2 grudnia o godz. 7 wiecz.

Po raz 1'szy:

BIADA KLAMCY

komedia w pięciu aktach Fr. Grillparzera, tłumaczył Jan Kasprowicz.

O S O B Y:

Grzegorz, biskup z Chalons	p. Wysocki
Atalus, jego siostrzeniec	p. Solski
Leon, kuchcik	p. Nowacki
Kattwald, hrabia nadrenji	p. Roman
Edryta, jego córka	pna Arkawin
Galomir, jej narzeczony	p. Feldman
Zarządcą domu Grzegorza	p. Antoniewski
Wiódarz	p. Kwiatkiewicz
Pacholek pierwszy Kattwalda	p. Czystogórski
Pacholek drugi	p. Kondracki
Wojownik pierwszy	p. Czaki
Wojownik drugi	p. Recheński
Pielgrzym	p. Węgrzyn
Dowódca Franków	p. Bielecki
Rybak	p. Hierowski
Jego pomocnik	p. Kostecki

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej za nie odpowiedzialności.

Dr. M. Switalski

ordynuje

1109

w chorobach nerwowych
ulica Akademicka l. 11 parter, od 3—5 popołudniu.

Zakład techniczny - dentystyczny

Lwów, ulica Sokola licza 3,

otworzył — były kierownik działu technicznego w instytucie dentystycznym we Lwowie i wykonywa zębę sztuczne w kauczuku, złocie i sposobem mostkowym bez płytki. Z prowincji nadesłane reperatury uskutecznia odwrotnie 1213 bez osobistego przyjazdu.

Zakład otwarty cały dzień.
Dent. tech. Zygmunt Stobiecki.

Atelier dentystyczne

ul. Hetmańska l. 6.

Wykonują się: Plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu, wstawianie sztucznych zębów w kauczuku i złocie.

Dr. dentysta Wiktor Jankowski.

